

Tale til sommerafslutning Kochs Skole

Dimission 9. årgang, 29. juni 2018

Hjertelig velkommen til sommerafslutning og dimission.

Velkommen først og fremmest til 9. årgang, der er æresgæster i dag.
Selvfølgelig også velkommen til alle andre elever, til forældre og pårørende,
jubilarer og til alle medarbejdere.

Vi starter med at synge *Alle børn har ret*.

ALLE BØRN HAR RET
Alle børn har ret
til at vokse op i fred
Alle børn har ret
til et liv i kærlighed
Kunne bo hos sin familie
et sted der er trygt og rart
Alle børn har ret
til at få den bedste start

For os kan verden ikke bare glemme
vi er børn og vi har hver vores egen stemme
Alle børn har ret
til at få den bedste start
Alle børn har ret
til at få den bedste start

Alle børn har ret
til at ha' det lige godt
Alle børn har ret
til at få del i stort og småt
Intet barn behøver at sulte
intet barn skal stå for skud
Alle børn har ret
til at se forskellige ud

For os kan verden ikke bare glemme ....

Alle børn har ret
til at lære om vor jord
Alle børn har ret
til at høre hvad andre tror
Om mennesker i andre lande
og vide hvad som sker
Alle børn har ret
til at lære endnu mer'

For os kan verden ikke bare glemme ....

Kære 9. årgang.

"-Alle børn har ret. Og vi har hver vores egen stemme". Det er den centrale linje i Kim Larsens sang. En sang som har været en del af jeres skolegang i alle 10 år og det er en vigtig del af det, vi har prøvet at lære jer på skolen: I har hver jeres egen stemme.

For noget tid siden hørte jeg en historie om en lille pige, der sad og tegnede. Hendes storesøster kom forbi og kiggede lidt skeptisk på tegningen og spurgte: "-hvad er det egentlig du tegner?" "Jeg tegner GUD" svarede den lille pige stolt. Storesøster, der jo følte sig noget klogere og gerne ville belære sin lillesøster sagde: "Der er altså ikke nogen, der ved hvordan GUD ser ud" Hvortil lillesøsteren svarer: "Det ved de lige om lidt!"

Jo egentlig bare en sød lille historie, man kan trække lidt på smilebåndet af, men samtidig en livsbekræftende historie om en pige, der tror på sin egen stemme. Hun er ikke bundet af, hvad der er rigtigt eller forkert, hun er ikke begrænset af at skulle leve op til noget bestemt. Hun tror på, at hendes tegning af Gud var rigtig, fordi den var rigtig for hende.

Jeg blev særligt glad da jeg hørte denne historie, fordi jeg kort forinden havde læst en artikel skrevet af, leder af Center for Ungdomsforskning på Aalborg Universitet, professor Noemi Katznelson I artiklen fortæller hun, at børn og unge bliver pressede af at skulle være perfekte og præstere noget bestemt. De bliver usikre og handlingslammede. Denne pige var et eksempel på det modsatte.

Center for ungdomsforskning har undersøgt unge gennem 3 årtier og lavet følgende karakteristik: Dem der var unge i 90'erne havde drømme. –Det er mange af jer forældre, der sidder her i dag. Dem der var unge i 00'erne blev mere målrettede. De havde konkrete planer. Dem, der er unge her i 10'erne, føler sig, ifølge deres forskning, begrænset af krav og forventninger. De er bange for ikke at gøre det helt rigtige og har derfor nogen gange svært ved overhovedet at gøre noget. De skal være sikre på at kunne gøre tingene perfekt og fejlfrit, før de tør kaste sig ud i det.

Det underbygges af en undersøgelse blandt de ældste elever i folkeskolen og på gymnasiet. Her siger næsten 60%, at de kun rækker hånden op, hvis de er 100% sikre på, at deres svar er perfekt. Og 40 % svarer, at de tænker mere på hvad der kan gå galt, når de skal i gang med noget nyt, end hvad der kan gå godt.

Det er både trist og alvorligt hvis I unge mister modet og mister troen på at noget lykkes.

I disse fodboldtider kan man ikke lade være med at tænke på, hvad der ville ske, hvis denne holdning blev overført til fodboldbanen. Hvis man kun tør røre bolden, når man er 100% sikker på, at den rammer perfekt i mål, så ville der ikke blive meget kamp ud af det. Og det er i hvert fald ikke sådan, man bliver verdensmester. De gode spillere har mod til at tage chancer, selvom de risikerer at fejle.

Edison, den store opfinder, der levede for ca. 100 år siden og som blandt andet opfandt telegrafene, indsendte 1093 patentansøgninger, før den første blev godkendt.

Han skulle efter sigende have sagt:

Jeg har ikke lavet over 1000 fejl. Jeg har lavet over 1000 opfindelser, der viste sig ikke at virke. På den måde fandt jeg ud af, hvad der virkede.

Vi skal have flere som Edison eller pigen, der tegnede GUD. Eller som PIPILangstrømpe, der siger: Det har jeg aldrig prøvet, så det kan jeg sikkert godt.

Det er blandt andet også derfor, vi har valgt at skrive i skolens nye værdigrundlag: *"Vi lærer børnene at turde begå fejl, være nysgerrige og modige."* Det er også noget af det, vi håber, I har fået med jer, når vi på skolen arbejder med MOT.

Man kan jo godt undre sig over, at man netop i en tid, hvor man taler om individualisering og mig-mig-mig-kultur skaber unge, der *ikke* har mod til at være sig selv.

Men jeg tror netop, at individualiseringen er med til, at man er bange for at fejle og tror man skal være perfekt.

Man har brug for fællesskabet til at bakke op. Brug for fællesskabet, der anerkender dig for dén, du er. Det er dit sikkerhedsnet, hvis du fejler.

Det er nemlig en misforståelse at tro at individer og fællesskaber er modsætninger.

De er hinandens forudsætninger.

Individer der er nysgerrige, modige og tør begå fejl skabes i trygge fællesskaber. Omvendt skabes gode fællesskaber af individer, der hviler i sig selv og gerne vil forpligte sig over for andre.

Som en anden linje i skolens værdigrundlag lyder: *"Vi ser værdien i forskelligheder, og vi forventer, at alle bidrager til fællesskabet med det, de kan."*

Det har I lært på jeres årgang! At rumme hinanden som I er, også når I ikke er perfekte. At være forpligtede over for hinanden og tro på, at I kan mere i fællesskab og er klar til hver især at bidrage med det I kan.

Det har nogle af jer fx vist gennem det fantastiske N.KOK-projekt sammen med Lars, og jeres udtalelser viser, at det har været generelt.

"Tage ansvar for fællesskabet", "rummelig", "hjælpesom", "god kammerat", "gode relationer"; - er noget af det, der går igen i jeres udtalelser.

Da jeg forberedte mig til denne tale og spurgte jeres lærere, hvad de ville sige om jer, fortalte de, at de aldrig før havde været så tæt på en årgang, og aldrig før havde oplevet en årgang der på den måde bekymrer sig om hinanden, og om lærerne for den sags skyld.

Lærerne beskrev jer som en stor pose blandede bolcher. Meget, meget søde blandede bolcher, tilføjede de.

Jeg har fået kontor på blå etage. Det har været en fornøjelse at gå hen af gangen og opleve, når I har siddet ved bordene og arbejdet. Sammen eller hver for sig, men altid i en god og hjælpsom tone.

For et par uger siden sad et par stykker af jer og forberedte jer til naturfagsprøven. I stoppede mig og spurgte lidt til dagen i dag, om jeg havde bestemt hvad vi skulle synge osv.

Så spurgte jeg jer: "Hvad synes I, at jeg skal sige til jer i min tale?"

Og I svarede: Du skal sige, at vi er gode venner. At vi faktisk har opdaget, at vi alle sammen er søde, selvom vi ikke rigtig troede det, da vi startede sammen i 6. Selvom vi er helt vildt forskellige, kan vi rigtig godt lide hinanden.

Jeg ved godt, at I om nogen har haft jeres udfordringer. Havde jeg spurgt for halvandet år siden, tror jeg at både I og jeres lærere ville have beskrevet jer anderledes.

Men det er fantastisk at se, at udfordringerne er blevet overkommet; ikke ved at man har udstødt nogen, ikke ved at nogen har været nødt til at rette ind, men ved at hjælpe hinanden, være åbne over for hinanden, give plads, også til at være anderledes og til at fejle.

Det har jeres lærere også en stor del af æren for. Så en stor tak til jer også!

Gnags har med deres *Danmarkssang* skrevet en hyldest til mangfoldigheden. Den vil koret synge for os nu. I er velkommen til at synge med på omkvædet. "Lige meget hvem du er så velkommen her"

DANMARK, GNAGS

Danmark, dit indre ocean

Jeg bølger ud på din bølgende vandseng

Som et silkelagen

Danmark,

hør drømmens troubadur

Han vækker alting til live

med nærvær og omsorg
Som vækkeur

Lige meget hvem du er,
lige meget hvor du er
Så velkommen her
Lige meget hvem du er,
lige meget hvor du er
Så velkommen her

Vi sætter spejle i solen
til alle der kæmper på skyggesiden
Og råber: Længe leve mangfoldigheden

Danmark,
det banker på din dør
Har aldrig set dig
så selvisk og ensom
Nogen sinde før

Danmark, pas på du ikke dør
Du trænger til nogen
der kysser din næse
Og nulrer dine øer

Lige meget hvem du er,
lige meget hvor du er
Så velkommen her
Lige meget hvem du er,
lige meget hvor du er
Så velkommen her

Vi kravler op i en stang
Til de hjul de engang
kaldte storkereden
Og råber: længe leve mangfoldigheden

Lige meget hvem du er,
lige meget hvor du er
Så velkommen her
Lige meget hvem du er,
lige meget hvor du er
(Så) velkommen her
Lige meget hvem du er,
lige meget hvor du er
(Så) velkommen her
De råber: Længe leve mangfoldigheden

Længe leve mangfoldigheden!

Kun ved at give plads til mangfoldigheden og til ikke at være perfekt, kan vi bryde med den triste tendens, der er blandt unge, der er bange for at træde ved siden af.

Der er brug for unge som jer, til at gå forrest i kampen for at ændre karakteristikkene af de unge.

Jeg håber, at I vil være med til at gøre generationen, der er unge i 20'erne kendt som den generation, der genfinder troen på sig selv, på fællesskabet og på fremtiden.

I vores skolesang som blev skrevet i anledning af 150 års jubilæet og som vi slutter af med at synge i dag, skriver Niels Brunse om det at gå i skole:

*Skolen er mer' end man lige kan se,
den kan sætte os på sporet af en ide,
det kan ske, den gir os nøglen til en dør,
der var nøgleløs og lukket lige før.
Man skal ikke gå i stå
og blive trist og tanketom –
hvad vi ikke kan alene,
kan vi finde sammen om.*

Jeg tror, at jeres måde, at være sammen på, er nøglen til at ændre ungdommen fra bekymring og usikkerhed til glæde, nysgerrighed og mod.

Nu skal I have jeres afgangsbeviser.

Mange af jer har spurgt til om I også får et smykke, når vi nu har fået et nyt logo. Og ja; jeg har fået lavet et smykke af det nye logo, som lærerne traditionen tro kan hænge om halsen på jer.

I jeres kuvert ligger der også en nøglering, så I kan vælge at skifte kæden ud og bruge den som nøglering i stedet for.

Vi har endnu engang fået nogle meget modige 0. klasser til at hjælpe med overrækkelsen.

OVERRÆKKELSE

Hjertelig tillykke til jer, kære afgangselever. KOCHS-HURRA

Held og lykke til jer. Tro på jer selv og dyrk fællesskaberne.

Og så får jeg lyst til at citere den sidste linje i den sang lærerne havde skrevet til jer til gallafesten i onsdags:

Tag mod den hånd, der bliver til dig rakt.

Tak til jer forældre, der har valgt, at jeres børn skal gå i skole her.
Tak fordi I har bakket op om fællesskabet, også når det har været svært. Det er blandt andet også derfor, det er lykkedes i dag at stå med 43 selvstændige individer i ét stort fællesskab.
Jeg håber, I vil bakke jeres børn i at være modige og nysgerrige, også selvom de måske fejler undervejs.
Husk at dét nogle i dag kalder et fjumreår, det kaldte man et dannelsesår, da vi var unge.

Vi skal også sige farvel til nogle andre. Der er nogle, der flytter skole, tager på efterskole el. lign. Tak for den tid I har været på skolen. Held og lykke til jer også.

Når vi om lidt har sunget Verden er Vældig, vil der være en reception for 9. årgang, deres forældre og lærere i 10. klasses fællesrum.
Til allersidst vil jeg gerne sige rigtig mange tak for hjælpen i dag til til Rie og til koret, til 8. klasse og deres lærere for hjælp m receptionen og til Holger og pedellerne der har stillet op.

Tusind tak for i år til jer alle. Børn, medarbejdere og forældre.
De bedste tanker til jer, der skal videre. Vi ses til skolefest 13. september
Og til alle I andre: på gensyn 13. august.
Rigtig god sommer til jer alle. Vi slutter af med sammen at synge, *Verden er Vældig!*

Verden er vældig, -det' det vi har en skole til.

Tekst: Niels Brunse, Musik: Rie Larsen

1. Verden er vældig og svær at forstå,
der er meget man skal vide, fatte og nå,
og hvis alle skal ha del i livet her,
må vi lære hvad der gælder for enhver.
Der er brug for sind og sans,
hvor der er viden, er der vej –
det er ikke lige meget,
om vi ser det eller ej.

Vi lærer ikke bare for at lære,
men for at blive det som vi skal være,
for at vise verden hvad vi kan og vil,
det' det vi har en skole til.

2. Skolen er hverdag, men hver dag er ny,
det kan være, solen stråler uden en sky,

det kan være, det er koldt og vådt og gråt,
men de fleste dage sker der noget godt.
Når vi samles, er der bud
til vores evner og forstand;
vi kan suge viden til os
som en plante der får vand.

Vi lærer ikke bare for at lære,
men for at blive det som vi skal være,
for at vise verden hvad vi kan og vil,
det' det vi har en skole til.

3. Ingen lever hele livet
uden sorg og strid og brok,
for vi mennesker på kloden
er en mangeartet flok,
men vi *kan* forstå hinanden,
og et smil kan være nok.

4. Skolen er mer' end man lige kan se,
den kan sætte os på sporet af en ide,
det kan ske, den gir os nøglen til en dør,
der var nøgleløs og lukket lige før.
Man skal ikke gå i stå
og blive trist og tanketom –
hvad vi ikke kan alene,
kan vi finde sammen om.

Vi lærer ikke bare for at lære,
men for at blive det som vi skal være,
for at vise verden hvad vi kan og vil,
det' det vi har en skole til.